

Sygn. akt II Ca 934/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Magdalena Bajor-Nadolska**

Sędziowie: **SO Cezary Klepacz**

SO Teresa Strojnowska (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 października 2013 r. w Kielcach

sprawy z powództwa B. S.

przeciwko T. S.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Jędrzejowie

z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. III RC 94/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jędrzejowie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 934/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 roku sygn. akt III RC 94/13 w sprawie z powództwa B. S. przeciwko pozwanemu T. S. o ustanowienie rozdzielności majątkowej, Sąd Rejonowy w Jędrzejowie ustanowił rozdzielność majątkową między małżonkami B. S. i T. S., powstałą z chwilą zawarcia małżeństwa w dniu 27 czerwca 2009r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w J., zarejestrowanego pod nr (...), nie wskazując daty ustanowienia tej rozdzielności, nie obciążył pozwanego kosztami procesu.

Pozwany uznał powództwo i przyznał, że bez uzgodnienia z żoną zaciągał kredyty w różnych bankach, z których część już spłacił. Potwierdził, że pieniądze z kredytów nie zostały przeznaczone na otrzymanie rodziny.

W uzasadnieniu sąd I instancji ustalił, że wspólność majątkowa między małżonkami powstała z chwilą zawarcia małżeństwa w dniu 27 czerwca 2009r. Małżonkowie nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. Od lutego 2009r. małżonkowie żyją w faktycznej separacji. B. S. w końcu lutego 2013r wyprowadziła się z synem ze wspólnego mieszkania. W dniu 23 maja 2013r. w sprawie III RC 86/13 o alimenty strony zawarły przed sądem ugodę, na podstawie której T. S. zobowiązał się uiszczać na rzecz syna O. S. urodzonego (...) alimenty w kwocie po 400,00 zł miesięcznie.

Powódka dowiedziała się w 2012r., że mąż zaciąga kredyty w różnych bankach, których nie spłaca. Pozwany zapewniał żonę, że spłaca zaciągnięte zobowiązania, lecz mimo tego powódka otrzymywała telefony i sms-y z ponagleniami do spłaty. Pozwany przesłuchany w charakterze strony na rozprawie w dniu 6 czerwca 2013r. przyznał te okoliczności, potwierdził również, że nie uzgadniał z żoną decyzji o zaciągnięciu kredytów, jak również to, że pieniądze przeznaczył tylko na własne potrzeby a nie dla rodziny. Małżonkowie nie mieszkają razem od końca lutego 2013r., nie prowadzą wspólnego gospodarstwa, nie podejmują wspólnie decyzji odnośnie do majątku wspólnego, zaciąganych zobowiązań.

W świetle powyższych ustaleń sąd uznał, że zostały spełnione przesłanki określone w art.52 k.r.i.o, a mianowicie, że zaszły „poważne powody” i ustanowił rozdzielność majątkową, nie wskazując daty ustanowienia tej rozdzielności.

W apelacji od powyższego wyroku powódka zaskarżyła orzeczenie, zarzucając, iż sąd nie określił daty ustanowienia rozdzielności majątkowej. Mimo treści wyroku nadal otrzymuje sms-y z banków, telefony z ponagleniami do spłaty kredytów zaciągniętych przez męża. Ponadto wskazała, że pozwany nie przekazuje w pełnej wysokości alimentów, do zapłaty których zobowiązał się w ugodzie zawartej przed sądem w sprawie III RC 86/13. Powódka pracuje w wymiarze 1/2 etatu, sprawuje osobistą opiekę nad 3-letnim synem i nie ma możliwości uregulowania długów zaciągniętych przez męża. Nie wie od jak dawna mąż bez jej wiedzy i zgody zaciągał kredyty.

W obawie o bezpieczeństwo jej oraz dziecka, popierając apelację wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą zawarcia małżeństwa tj. z dniem 27 czerwca 2009r. oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wyrok Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 6 czerwca 2013r. jest wadliwy, chociaż z innych przyczyn aniżeli wskazano w apelacji i podlega uchyleniu.

Ustrój małżeńskiej wspólności majątkowej ma na celu wzmocnienie rodziny oraz zapewnienie jej ustabilizowanej bazy materialnej i najpełniej realizuje zasadę równych praw obojga małżonków w dziedzinie stosunków majątkowych, stanowiących materialną podstawę funkcjonowania rodziny.

Przepis art.52 § 1 k.r.i.o. stanowi, że z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. Rozdzielność majątkowa, jak wynika z art.52 § 2 k.r.i.o., powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia.

Zatem sąd orzekając o ustanowieniu rozdzielności majątkowej obowiązany jest z urzędu oznaczyć dzień jej ustanowienia (por. post. SN z 3.11.2010r. V CZ 78/10, Lex nr 784219). Ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną jest możliwe o tyle tylko, o ile w tej dacie istniały już ważne powody ustanowienia rozdzielności, także w kontekście realnego zagrożenia interesu wierzycieli (por. wyrok SN z 4.06.2004 III CK 126/03, Lex nr 108480).

Tymczasem w niniejszej sprawie sąd w wyroku z dnia 6 czerwca 2013r. nie wskazał tej daty. Co prawda powódka ani w pozwie, ani na rozprawie w dniu 6 czerwca 2013r. nie wskazała daty ustanowienia rozdzielności, aż dopiero w apelacji, to jednak nie zwalniało sądu z obowiązku określenia daty w wydanym wyroku. Brak daty, z którą sąd ustanowił rozdzielność majątkową między małżonkami B. S. i T. S., uniemożliwia kontrolę instancyjną zapadłego rozstrzygnięcia. To oznacza, że sąd nie rozpoznał istoty sprawy.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2003r. IV CKN 1710/00 (Lex nr 78281), który dotyczył art.52 k.r.i.o. w brzmieniu o „zniesieniu wspólności majątkowej”, lecz zachowujący swoją aktualność do art.52 k.r.i.o. w obecnym brzmieniu „ustanowienie rozdzielności majątkowej”, przez ważne powody, dające podstawę do ustanowienia rozdzielności majątkowej, przyjęło się rozumieć wytworzenie się takiej sytuacji, która w konkretnych okolicznościach faktycznych wywołuje stan pociągający za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły dobra rodziny.

W niniejszej sprawie sąd nie dokonał takich ustaleń, poprzestając jedynie na uznaniu przez pozwanego powództwa, co nie jest wystarczające, przeprowadzeniu dowodu z zeznań stron, które były lakoniczne i ogólnikowe. W szczególności powódka nie wskazała, kiedy, w jakich bankach, w jakiej wysokości pozwany zaciągał kredyty, bez jej wiedzy i zgody. Czy i w jakiej wysokości je spłacił. Również pozwany nie przedstawił szczegółowo swoich zachowań w tym zakresie. W zaskarżonym wyroku sąd nie wskazał z jaką datą ustanawia rozdzielność majątkową między małżonkami, co uniemożliwia kontrolę i ocenę prawidłowości rozstrzygnięcia.

Wskazane wyżej okoliczności oznaczają, że Sąd Rejonowy w Jędrzejowie nie rozpoznał istoty sprawy. W tej sytuacji wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, od początku. Dlatego też zaskarżony wyrok został uchylony w całości, sprawa przekazana do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jędrzejowie.

Sąd rozpoznając ponownie sprawę, przeprowadzi stosowne postępowanie dowodowe, oceni dowody przedstawione przez strony na okoliczność, czy zostały spełnione przesłanki przewidziane w art.52 k.r.i.o. tj. „ważne powody”, na podstawie których powódka opiera swoje żądanie ustanowienia rozdzielności majątkowej między małżonkami powstałej z chwilą zawarcia małżeństwa w dniu 27 czerwca 2009r. i wyda orzeczenie. W przypadku uwzględnienia powództwa wskaże datę ustanowienia rozdzielności majątkowej.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy w Kielcach po rozpoznaniu apelacji powoda na podstawie art. 386 § 4 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Teresa Strojnowska SSO Magdalena Bajor-Nadolska SSO Cezary Klepacz